

Jakob B. Bjarnason, Síðu

“Vorboðinn”

Blað U.m.f. Vorboðinn
VI. ár. 3. tbl. 1921

Norbotinn

Útgefandi: W. M. F. Norbotinn

III. ár.

Þittjóni: Þjanni Gulewan

3 Mef.

Til Norbotans

1. Hilt sju þjor á öllum
afkomandi tíma
Þið þjor þessi þeimur
þraut fram tífas allaf.
Nýla margu megi
meðlimi á telja.
Þá mun grúfast gríma
grífa leit skal telja.
2. Hilt sju allaf öllum
áfram sem að halda
ryðja þraut sju þeimur
þugast aldrei láta.
Þó að blási belur
þylji halda herti.
Áfram upp til valda

oss að marki verði

3. Lifi leugi lífslefnun vor unga,
Íslenskt afl og língva.
Þjarni Gestesau.

Í þungum hugsumum.

Jeg geng út úr kaupstaðnum þungu hugandi, síðustu
útleutimur höfðu komit mig í svo illt skap að eina ráttit
á að leyfa eitthvað frá skarkabanum úr í náttúruna. En jeg
veit ekki hvort halda skal, hugsum dvelur ekki við neitt
sjálfstætt, en reikar frá einu til annars. Svona held jeg áfram
eitthvað út í bláinu, en allt í einu tek jeg lotur í eitthvað,
hrekki upp úr leitslumi og sjó að það er slétt, lít í kringum
mig. Nú það er þá svona, jeg er kominn langt upp í fell, en
hvað jeg hef verið utan við mig að hafa ekki orðið var alls
þessa bratta, sem jeg hef farið. Jája, fyrst jeg er kominn
svona langt skal jeg halda áfram allalíft upp á fellit og
hrísta úr mig ólundina með þú. En fellit er nokkuð bratt
og þú sakist mig réint leitni; lausagjötit og leisinn
heldur undan í hverju spori, svo jeg rími til baka hvað

effit ámat, en um síðir nær jeg þó alveg upp á gnýpuna,
dauðuppgjöfin, hrufastur á höndum og sórfattur, sest jeg á
fyrsta sklininu, sem fyrir mig verður, líf að gefna mig og litast
um. En hvað útsýnið er yndisfagurt hjótt upp, við falur mig
speglast fjörtusinn dimmblá; fram með honum bætumegin
standa reisulegri bándaþeir, en fyrir botni hans slendur kaup-
staðsinn, með hvítru snotru limbshisumum og grannu línulett-
unum í kring. Upp til landsins að líta er allt slótfunglegra,
dimmblá fjöllin í fjarska með blámötum sveipata hvíta jökul-
lindana, með ótal giljum og skárum á milli, en á heitarflak-
unum er liggja milli fjallanna blíkar umull af smávöllum
og árkvillum, sem þó allar saminnast að lokum í einu atala
er rennur með stritum straum til sjávar. All þetta fjölbreytta
útsýni kemur mig í gótt skap ófuslitla slund, en brátt
kemur gamla hugsaða gúflit aftur. Það þmuggist að menn-
lífinu. Er þú ekki ímílega varit? Jái, vissulega eru
myndirnar margar, sem það sýnir oss. En er ekki hlekk til
mörqum lík farið og mig áttan, náfa ekki margar áfram
eitthvað út í bláinu, á þess að vita hvort þú eru að halda
og á þess að hafa nokkra ákvæta hugsjó til að vinna fyrir sta

mark að keppnað. Hvað er þessu mun kallast? Þou þeir
ekki nefndis ráðleysingjar? Jui ^{það} mun vera nafnið, sem
þeim & öllum gefit. Þou & jeg ni ekki ein af þeim! Olli jeg
sjó ekki kallast ráðleysingi, hvata mark hefi jeg sett mig,
hef jeg unnið að nokkurri vissri hugsjóu. Hei jeg hef altaf
atlað að verða eillhvaf, en aldrei orit mitt, altaf reikað frá
einu líf annars. Stundum hafð ofmörq járnin í eldinni líf
þess að geta sín þeim öllum og svo orit ratalysi ús öllu samant.
Það & svo sem antitat að jeg hef hingað líf, verit latin með þessum
ráðleysingjum, en ni verit jeg að beyta líf, selja mig mark og
keppa ^{af} þeim að þui með öllum minum kröflum, svo að hys-
eðli geti jeg talin annað en slefunaus rafill.

Með þessum áæðningi stend jeg upp, drag andann djúpt og
kasta úð handleggjumum, eins og mildi jeg hefja mig líf flugs, en
veingina vantar og verit þui að gjöra mig að götu að ganga ofan
af fellinu. Þou skapanornimar brasa og húslo sin á milli:
„Olli þann ráfi ekki áttu en langf unu lítur ratalaus upp
á einhveru hnjúkinnu aflu.“

Þjóni Gestesau

Þversvegna fjölqar fólkinu í kaupstöðunum,
en fakkar í sveitunum.

Þins og mit allir vilum hefi fólkinu fakkad að miklum mun
í sveitunum þessa lvo situstu áralugi, en að sama skapi hefi
þui fjölqar í kaupstöðunum. Af þessu hefi það leitt að sveita-
banduma hefi vantað fólk líf að vinna fyrir leimum með sjó,
þetta hefi valdit miklum ótugleikum, fólkit hefi ekki viljast
vinna í sveitunum nema það fengi mikit harra kaup en band-
urnir gálu sláðis mit að borgu, og alls ekki vera í sveitinni
nema blásunarið, í vinnumeskun vill það ekki fara. Margir
efnaminni bandur hafa þui orit að láta líu sín ganga samant sjó
líf slóð óhagnatar, boti vegna djúleika fólksins og að það hefi ekki
verit fáanlegt. Þou hves & ástötun fyrir þui, að fólkit vill heldur
vinna og vera í kaupstöðunum! Veigamesta ástötun mun vera
siv; að himu sivarandi sjávarútugur hefi þess á fleiru fólki
að halda en kaupstötunin gátu lálit í lív og þessvegna hefit
geypis kaup á vissum tímum ársins. Í þetta agn hefi fólkit
runnið, kaupit hefi verit svo háll að það hefi lekit inn á einum
mánuti, eins mikit og bandumit heftu goldit þui yfir allan
sláttinn. Þou á þui hefi það flaskað hve tímum hefi orit langur

sem þurfi að kosta sig í samankurði við innleita tímam. Í öðru lagi allt dýrara, sem af þurfi að lifa og laka fyrir margvisleg líf að verða af með auðna. Útkoman hefi þú orðið sú, að margir gungu slippur frá og jafnvel orðið að skulda líf að gela dragit fram lífit líf, næstu veðtar. Rannar eru undanlekingar með sumu, sem sparsannir eru, en yfirlit mun afkoman vera verri hjá þú folki sem unnið hefi hjá sjávarúlvegjum en þú, sem unnið hefi í sveitum undanfarin ár.

Ömur ásláttan er það, að sita skólum fór að fjölga í kaupstötum, hefi margt af folki úr sveitum selt líf þeirra, sumt af þessu folki, hefi að lokinni skólur eru leytt sjá alvinna við ýms slóð í kaupstötum, sem þú hafa fundið hjettari og ekki eins bindandi sem sveitum, er það vandist á uppvarðar árum sínum, svo finst þú leitfinlegt í sveitum þegar það er leitt að kynnast þinu glævora kaupstadarlífi og finst það ekki annars tatar gela verit.

Ástundlað eru bandumit sjálfis sök í þessu, þú hafa slektit við að senda börn sín á skólana í kaupstötum, sem flestis kenna aðeins bóklegt, en mikit af þú bóklega námi hefi alþýtu-fólkið ekki með að gjöra í lífsbaráttu-

um, meiri verkleg kensta á ýmsum svitum hefti sjálfsgætt orðið þú haddrygri. Það er illa farið að mörg börn skuli hafa lamað forældrum sínum þannig styrk þann er þau hafa þú í ljo, með þú augnamiti að þau yrðu forari líf, að verða eflimum síni, yrðu forari líf að hli að þú blettum, sem þú fólti vanst um á einu sta áman hátt.

En þetta má ekki svo líl ganga lengur, það verður að slötva úflutning ungra fólksins úr sveitum, þú veitir ekki af sínum minnkaðli. En með hvaða ráðum verður það gjört? Fyrst og fremst þurfa sveitirnar að eignast sjástarar menntastofnanir, sem veita ungra fólkinu hagnýta bóklega og verklega kenstu, sniðna eflis þörfum daglega lífsins. Þessar menntastofnanir eiga að vera í sveitum sjálfum, svo þú njóti þeirra sem best og þú sjú sem mest frá meiddar áhrifum kaupstátanna; í öðru lagi þarf að myndast öflugra fjelagslíf en verit hefi, fólki þarf að kynnast belur hvað öðru svo það verði forari líf að vinna saman að áhugamálum sínum, það mundi einnig auka mjög glævort sveitalífsins en þú er nauðsynleg öllum. Það eru mikit auðafi falin í íslensku sveitum, blettum margis, sem mátti rekka en

rákluminn og skilyrði fyrir meiri framleiðslu, en hún
gati verið margfalt meiri ef nögn heilds voru til að
vinna að henni, enda ætti það að vera öllum ungum
mánu, að vinna að því að þróa landið sitt, þetta þarf
að komast inn í meðvitund uppvarandi kynslótar.

Sveilinur hafa verið og verða mættar stólpur landsins
þor uga að ala upp hrausta þjóf, bæti á sál og líkama,
hraustari en þá, sem nú og að alast upp í sjávarþorpumum.
Þor hafa nóg skilyrði til þess að veita mikið fleira
fólki alvinnu en þor gera nú svo unga fólki þarf
ekki að flýja til kaupstafranna þess vegna. Ekki er gjörir
manninn jafnvalan, sem reglusöm dagleg vinna og hana veita
sveilinur hverjum manni. En í kaupstafrumum eru mikið
fleiri lakifari, sem leita einstaklingum til óreglulegs lífemis,
sem hefir veiklandi áhrif á hvern og fyrir því verður:

Það ætti að vera öllum, sem nokkurt hugsa um þau efni
nóg ástata til að vera heldur í sveif en kaupstafr.

Þjanni Þesleppu.

Dalvinnur þinn.

1. Svipmikill stur í fannanna faldinn
fordur, og blas um þing norðlagi kaldinn
Vefurgnir heyrir í blakköldum björgum.
Þilvinnur kemur sem vofa
og vilf engu vort nema lofa.
2. Eins þegar heitir um himinsins kring
í hjáminu maras alþ um kring
en norðljósin brenandi braga
Stjörnurnar lindra og ljósa þeim lið
og leggja úþ á hjámfanna öðfins beut.
3. Heilubitra um bogann dregst
blita frá sutri að þjór legst
og lömunar kvakandi koma
Loflit hlýnar og leysist snjór
á lífinu verður beyling stór.
4. Þú klatrist í skriufgrannu kyrtið þor
hvaf meir unatar börnum þor
en sjá litlu blámin þin blöngvast,
alþ lifnar og fjörgast út ljóma af sál

sem lifgar alt fagurt & vorit oss ól.

5. Alt verður fullþroskað fagurt og niðt
jag finn það í hlutinu margt verkveldið blitt
hvaf alt & nú yndislegt, fagurt.

Önnur kemur haustið alt fólvar á fald
fakornin vönu grafast í mold
alt hjam hilur hrimkalt og magust.

Bjarni Guðsson.

